

Učební osnovy
pěvecké výchovy a zpěvu pro II. stupeň studia na
lidových školách umění

Hudební obor

Schváleno výnosem ministerstva školství České socialistické republiky
pod č. j. 14 466/85-35 ze dne 15. dubna 1985 jako učební osnovy
pro II. stupeň studia LŠU s účinností od 1. září 1988

STÁTNÍ PEDAGOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, n. p., PRAHA

1986

Základní umělecká škola Březnice
Náměstí 2, 262 72 Březnice
IČ: 61904201, tel. 318 682 342

11 525

Učební osnovy pěvecké výchovy a zpěvu pro
II. stupeň na LŠU

Učební osnovy pěvecké výchovy a zpěvu pro II. stupeň navazují v zásadě na učební látku pěveckého hlasového výcviku na I. stupni základního studia. Žáci, kteří absolvovali pěveckou výchovu a zpěv na I. stupni základního studia pokračují v probírání studijní látky přiměřené dosaženému stupni jejich hudebního a pěveckého vývoje. Protože se předpokládá, že žáci nebudou fyzicky ani technicky stejně vyspělí a budou mít i značně rozdílné podmínky pro domácí přípravu, není učební látka rozdělena do jednotlivých ročníků a výchovně vzdělávací cíle, studijní úkoly i hudební materiál jsou uvedeny souhrnně. Učitel vypracuje proto v souladu s konkrétním studijním zaměřením (příprava k zájmové umělecké činnosti, ke studiu hudební výchovy na PF a FF nebo ke studiu zpěvu na konzervatoři popř. AMU) individuální studijní plány žáků s přihlédnutím k jejich hlasové, technické i hudební vyspělosti, dalším předpokladům i časovým možnostem. Se žáky, kteří neprošli soustavným pěveckým hlasovým výcvikem postupuje podle varianty učebních osnov pro starší začátečníky.

Oddělení pěvecké

Studijní zaměření žáků: pěvecká výchova a zpěv (hlavní předmět) - pro žáky od 14 let a pro dospělé. Délka studia: 4 roky

Poř. čís.	Předmět	Ročník			
		1.	2.	3.	4.
1.	Pěvecká výchova a zpěv	1	1	1	1
2.	Komorní nebo sborový zpěv	1	1	1	1
3.	Zpěv s korepeticí	0,5	0,5	0,5	0,5
4.	Hra na nástroj (klavír, kytara akordeon)	0,5	0,5	0,5	0,5
5.	Nauka o hudbě	1,5	1,5	1,5	1,5
6.	Hudební nauka ¹⁾	1	1	1	1
Celkový počet vyuč. hodin týdně		4,5	4,5	4,5	4,5
Pro začátečníky		4	4	4	4

1) Předmětu se vyučuje jen ve skupině pro začátečníky starší 14 let; tito žáci se nevyučují předmětu nauka o hudbě

Výchovně vzdělávací cíl

Cílem studia je připravit žáka k samostatnému uplatnění v sólovém nebo komorním zpěvu v zájmové umělecké činnosti, ke studiu učitelství hudební výchovy na PF nebo FF nebo v případě mimořádných hudebních a hlasových dispozic k profesionálnímu studiu zpěvu na konzervatoři popř. AMU. Při tom je třeba mít na zřeteli, že v tomto vývojovém období dochází ke změně hlasu dětského na hlas ženský nebo mužský. Z toho hlediska je třeba opakovat a prohlubovat všechny dosud probrané studijní úkoly s přihlédnutím k individuálnímu psychickému a fyziologickému vývoji žáka. Tomuto vývoji je třeba přizpůsobit i deklamaci a hudební projev žáka. Základem pěvecký projev musí vycházet z jeho osobitých hlasových a hudebních předpokladů, nemá být vyumělkovaný, ale také ne dětsky naivní. Nedílnou součástí žákova projevu je nenucené a přirozené chování na podiu.

Od absolventa studia II. stupně LŠU se vyžaduje dobrá orientace v kulturním a zejména hudebním životě se zvláštním zřetelem ke zpěvu a jeho rozmanité funkci v hudbě různých žánrů a stylů. Za tím účelem je třeba využívat systematicky společných i individuálních návštěv koncertů, operních představení, poslechu rozhlasu, televize, gramofonových a magnetofonových nahrávek domácích i světových vynikajících zpěváků. Zároveň je třeba poskytnout žákům dostatek vhodných příležitostí k uplatnění získaných dovedností ve škole i mimo školu ať již jako přípravu pro budoucí profesionální studium nebo aktivní účast na kulturním životě v zájmové umělecké činnosti, jež je významným projevem životního stylu socialistické společnosti.

Studijní úkoly

V průběhu 1. - 4. ročníku II. stupně je třeba opakovat a zdokonalovat studijní úkoly probrané na I. stupni základního studia. Zvláštní pozornost je třeba věnovat dechové opoře, zpěvu plynulé kantilény, uvolnění mluvidel, vyrovnání všech vokálů a poloh, zřetelné výslovnosti souhlásek, deklamaci a dbát, aby se žák naučil uplatňovat všechny získané dovednosti při vyjádření obsahu, charakteru a stylu studovaných písní.

Dále je třeba procvičit:

rozložené akordy dur i moll do oktávy a decimy

melodické ozdoby

portamento

staccato

figurované stupnicové postupy a běhy v šestnáctinovém pohybu
v rychlejším tempu $\text{♩} = \text{MM} 60$.

Studijní materiál

Cvičení, vokalizy a solféže

J. Holečková: 500 pěveckých cvičení

B. Chládková: První kroky

N. Vaccei: Praktická metoda

Sieber: 36 snadných vokaliz

G. Concone: 50 solfeží - výběr

G. Concone: 25 solfeží - výběr

M. Suttarová: Vybrané solfeže

B. Lütgen: Vokalizy I. a II.

Přednesové skladby:

K. Bendl: Cikánské melodie

V. Blodek: Milostné písně

J. Doubrava: Ráj domova

A. Dvořák: Moravské dvojzpěvy

A. Dvořák: Písně v národním tónu

A. Dvořák: Ruské dvojzpěvy

A. Dvořák: Večerní písně

P. Eben: Písně nelaskavé, Písně nejtajnější

Z. Fibich: Jarní paprsky

J. B. Foerster: 5 písní ve slohu národním

J. B. Foerster: Dvojzpěv

Z. Folprecht: Veselé písničky

J. T. Held/Orebský: Šestero selských písní

L. Janáček: Lidová nocturna

L. Janáček: Moravská lidová poezie v písničkách

L. Janáček: Slezské písně

L. Janáček: Ukvaldská lidová poezie

- J. Jindřich: 12 chodských písní
J. Kříčka: Daniny písničky
J. Kříčka: Dětem
J. Kříčka: Jiříčkovy písničky
J. Kříčka: Zvířátka v lese
J. Kříčka: Slovácké dvojjpěvy
J. Kříčka: Písňe ruských mistrů
J. Kříčka: První touhy I. a II.
O. Mácha: Moravské lidové písňe
B. Martinů: Nový Špalíček
B. Martinů: Písničky na jednu stránku
B. Martinů: Písničky na dvě stránky
B. Martinů: Petrklíč
V. Novák: Piešťanské písňe
V. Novák: Melancholie, Melancholické písňe o lásce
V. Novák: Písničky na slova moravské lidové poezie
V. Novák: Slovenské lidové písňe
V. Novák: Slovenské zpevy
V. Novák op. 4 a 8: Písňe
M. Schneider-Trnavský: Slovenské národní piesne
M. Schneider-Trnavský: Slovenské písňe
B. Smetana: Večerní písňe
B. Smetana: První písňe
B. Vomáčka: Jaro jede
F. Sládek: Náš poklad I. a II.
V. Trojan: České a slovenské lidové písňe
K. Weis: 30 lidových písní
P. I. Čajkovskij: 24 písní a romanci
E. Grieg: Album písní
W. A. Mozart: Písňe
R. Schumann: Písňe (edice LŠU)
Album klasiků (Destinová nebo Knittl)
Album písní sovětských skladatelů
Album ruských klasiků
Bel canto (Holečková-Hradecký)
Arie Antiche (edice konzervatoří)

Během každého školního roku nastuduje žák nejméně 8 lidových, 2 klasické nebo barokní, 2 romantické a 2 soudobé písně.

Postupová zkouška

Na konci I. až III. ročníku prokáže žák zvládnutí studijních úkolů na přednesu jedné solféže, dvou lidových písní různého charakteru a dvou písní umělých z různých stylových období.

Závěrečná zkouška

Žáci, kteří se ucházejí o přijetí na konzervatoř nebo AMU vykonají v pololetí IV. ročníku závěrečnou zkoušku v rozsahu požadavků talentové zkoušky. U ostatních žáků lze nahradit závěrečnou zkoušku veřejným absolventským vystoupením.

Varianta pro starší začátečníky a studijní zaměření na
zpěv populárních písní

Zpěv je jedním z hudebních předmětů, který lze dovést k odpovídající úrovni i se staršími začátečníky. K jeho studiu se hlásí často nadaní zájemci s dobrým hlasovým materiálem ve věku odpovídajícím II. stupni, kteří začínali jako samouci, mají přípravu ve hře na hudební nástroj, volí si ve středním studiu zpěv jako druhý hlavní předmět nebo z jakéhokoli důvodu neměli dříve možnost se odborně hudebně vzdělávat. Mají-li potřebné hudební a hlasové předpoklady, je pro tyto zájemce možno zřídit na II. stupni koncentrované studium pro starší začátečníky, ve kterém učitel v zásadě postupuje podle učebních osnov základního studia - I. stupně s přihlédnutím k věku a předběžné hudební přípravě žáka tak, aby v I. ročníku zvládl přibližně studijní úkoly elementárního stupně (1. - 3. ročníku I. stupně základního studia) a v průběhu dalších tří ročníků studijní úkoly I. stupně základního studia doplněné podle jeho individuálních předpokladů o studijní látku pěvecké výchovy a zpěvu studia II. stupně. Podle schopností a zájmu se může žák dále zdokonalovat ve zpěvu v rámci kursů pro pracující.

Žáci, kteří se chtějí věnovat zpěvu populárních písní, musí zvládnout stejné studijní úkoly jako ostatní žáci s tím rozdílem, že zde neplatí klasické rozdělení hlasů. Učitel dbá zejména na vyrovnanost hlasu žáka v celém rozsahu, respektuje jeho charakteristické hlasové vlastnosti a dbá na přirozený přechod z dokonale znějícího mluveného slova na slovo zpívané jako předpoklad pro zpěv chansonů. Podle studijního zaměření žáka se repertoár diferencuje až po zvládnutí základních studijních úkolů, tj. počínaje 2. ročníkem.

1. ročník

Studijní úkoly viz 1. - 3. ročník I. stupně základního studia.

Studijní materiál

Technická cvičení:

- J. Holečková: 500 pěveckých cvičení (výběr)
- B. Chládková: První kroky

Vokalizy a solfeže:

- H. Panofka: Abeceda zpěvu
- J. Tomášková: 30 snadných vokalis
- N. Vaccai: Praktická metoda

Písňe

- F. Sládek: Náš poklad I. a II.
- K. Bendl: Skřivánčí písňe
- B. Martinů: Písničky na 1 stránku
- L. Janáček: Moravská lidová poezie
- L. Janáček: Ukvaldská lidová poezie

2. - 4. ročník

Studijní úkoly viz 4. - 7. ročník I. stupně základního studii podle předpokladů žáka též studijní úkoly pěvecké výchovy a zpěvu studia II. stupně.

Hudební materiál

Technická cvičení, vokalizy a solfeže (pro studijní zaměření na sólový zpěv i zpěv populárních písňi)

- J. Holečková: 500 hlasových cvičení
- J. Tomášková: 30 snadných vokalis
- N. Vaccai: Praktická metoda
- G. Concone: 50 solfeží
25 solfeží
- J. Rimon: Rytmičká pěvecká cvičení pro zpěváky jazzové a populární hudby (pouze pro studijní zaměření na zpěv populárních písňi)

Písňe

- a) pro studijní zaměření na sólový zpěv (2. - 4. ročník)
 - F. Sládek: Náš poklad I. a II.
 - K. Bendl: Skřivánčí písňe

B. Martinů: Písničky na 1 stránku
B. Martinů: Písničky na 2 stránky
L. Janáček: Moravská lidová poezie
L. Janáček: Ukvaldská lidová poezie
J. Gelner: Národní zpěvník
V. Novák: Slovenské spevy
Album klasiků
P. I. Čajkovskij: 24 písní a romancí
Album ruských klasiků
Podle schopností žáka výběr dalších písní uvedených
v učebních osnovách pěvecké výchovy a zpěvu - střední
studium

b) pro studijní zaměření na zpěv populárních písní

2. ročník

E. Axman: Kytice písní českých (Hudební matice U. B.)
E. Axman: Ruské národní
K. Hába: Valašské písně
Zpěvy sladké Francie
Černošské spirituály
J. Ježek: Z repertoáru Osvobozeného divadla (výběr technicky
snazších)
Alba Rytmus a melodie
Z. Petr: Filosofské historie (výběr)

3. ročník

E. Axman: Věvec písní z Moravského Slovácka
K. Hába: Valašské písně
V. Trojan: České a slovenské lidové písně
Černošské spirituály
Písně historické, vězeňské a revoluční
Sborníky: Francouzské písně a chansony
J. Ježek: Z repertoáru Osvobozeného divadla
Alba Rytmus a melodie
Písně J. Šlitra
Výběr jednotlivých lehčích písní z hudebních komedií, musi-
calů a her se zpěvy (kupř. J. K. Tyl, V. V. Klicpera) s hud-
bou českých i zahraničních autorů: F. Škroup, V. Trojan,

J. F. Fischer, A. Košťál, E. F. Burian, K. Reiner, Z. Petr,
M. Ducháč, M. Jíra, B. Sedláček, J. Malásek, J. Bažant,
Vl. Hála, Zd. Marat, G. Gerschwin, C. Porter, F. Loewe,
I. Berlin, J. Kern, G. Bécaud, G. Erel, I. Dunajevskij,
V. Miljutin, G. Alexandrov a dalších.

4. ročník

V. Štěpán: České národní písně
B. Martinů: Nové slovenské lidové písně
R. Friml: Závišovy písně

Technicky i výrazově náročnější písně z oboru populární hudby,
chansony a černošské spirituály.

Písně z musicalů našich i zahraničních autorů.

Postupové zkoušky v 1. - 3. ročníku a závěrečná zkouška ve
4. ročníku:

Žák prokáže zvládnutí studijních úkolů na přednesu

1 vokalisy nebo solféže

1 lidové písně

2 písní umělých rozdílného charakteru (výběr podle studijního
zaměření žáka).

Ve 4. ročníku může být závěrečná zkouška nahrazena veřejným
absolventským vystoupením.

Ministerstvo školství České socialistické republiky

Učební osnovy

**pěvecké výchovy a zpěvu pro II. stupeň studia na
lidových školách umění**

Hudební obor

Vypracoval Výzkumný ústav pedagogický

Vydalo Státní pedagogické nakladatelství, n. p., Praha

VA 0,74

Tematická skupina 35

1. vydání 1986

Cena výtisku Kčs 1,50

502/22,816

Tiskem účelové tiskárny SPN

11 525

Kčs 1,50